

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતૃશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org

E mail : jainshikshanboard@gmail.com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫

મહિલા મંડળ

કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાતી કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેચુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR

શ્રેણી - ૫

WRITER

YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(30)

પ્ર.૧ સામાયિક - પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો.

(૧૦)

૧. સમ સંવેગ નિર્વેદ અનુકંપા અને આસ્થા

સાચાની

૨. વનસ્પતિકાય બે લાખ બેઈન્દ્રિય બે લાખ તેઈન્દ્રિય બે લાખ ચૌરેન્દ્રિય ચાર લાખ

નારકી

૩. જાવયાણં તિભ્નાણં તાસ્ચાણં બુદ્ધાણં બોહ્યાણં મુતાણં

મોચગાણં

૪. પડિપુઙ્ગં નેઆઠિયં સંસુદ્ધં સલ્લકતણં સિદ્ધિ મગ્ગં મુત્તિ મગ્ગં

નિજ્જાણ

૫. વત્થ પડિગ્ગહ કંબલ પાયપુચ્છણેણં પાઠિયાઙ પીઠ

હલગ

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો.

(૫)

૧. પવજ્જામિ અંગીકાર કરું છું

૨. લોભ અસંતોષ

૩. નિઘ્યાયણટ્ઠાએ મૂળથી નાશ કરવાને માટે

૪. વર્ધક્કંતો વ્યતીત થયો છે

૫. સંલેહણા તપથી શરીર અને કષાયોનું શોષણ કરવાની ક્રિયા

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ લખો.

(૫)

૧. ઝવેરાત, સોનું મણિસોવન

૨. પોંજ્યા વિના ગેસ સળગાવ્યો હોય

પમાયા ચરિયં

૩. રસ્તીમાં ઉપજે તે પૂએસુ વા ૪. કોઈની થાપણ ઓળવી જોટું જોલ્યા હોય થાપણમોસો
૫. રાંદલ માના નિવેદ કર્યા હોય લૌકિક મિથ્યાત્વ
- (૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંચ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૦)
૧. પ્રહર એટલે શું? દિવસ કે રાત્રિનો ચોથો ભાગ.
૨. અપઘાત શેના કારણે થાય છે? અપઘાત કષાયના કારણે થાય છે.
૩. આગમના પ્રકાર લખો. સુતાગમે, અત્યાગમે, તદુભયાગમે.
૪. દેવ, ગુરુ અને ધર્મનો સમાવેશ કયા પાઠમાં થાય છે? દેવ, ગુરુ અને ધર્મનો સમાવેશ માંગલિકના પાઠમાં થાય છે.
૫. એક અહોરાત્રિ એટલે કેટલો સમય? એક દિવસ અને એક રાત (૨૪ કલાક, ૮ પ્રહર)
૬. સંમૂર્ચિમ મનુષ્યનો પાઠ પ્રતિક્રમણમાં શા માટે જોલવામાં આવે છે? સંમૂર્ચિમ જીવોની હિંસાના પાપોને દૂર કરવા માટે અને પાપની પરંપરા તોડવા માટે જોલવામાં આવે છે.
૭. ઔષધ એટલે શું? સૂંઠ, હળદર, આંબળા, હરડે, લવિંગ વગેરે એક એક દ્રવ્ય ઔષધ કહેવાય છે.
૮. પહેલું શિક્ષાવ્રત કયું? નવમું સામાયિક વ્રત.
૯. મનુષ્યના પરસ્વેવા અને કાનના મેલમાં સંમૂર્ચિમ મનુષ્ય ઉત્પન્ન થાય? મનુષ્યના પરસ્વેવા અને કાનના મેલમાં સંમૂર્ચિમ મનુષ્ય ઉત્પન્ન ન થાય.
૧૦. સંત્રાનાના પ્રકારના માત્ર નામ લખો. ભક્ત પ્રત્યાખ્યાન સંત્રારો, ઈંગિત મરણ સંત્રારો, પાદપોપગમન સંત્રારો.

[૫૦]

પ્ર.૨ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

- (અ) છ આરાના આધારે જવાબ લખો. (૨૦)
- (૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૧૦)
૧. અવસર્પિણી કાળના પાંચમા આરાના અંતે કયો વાયરો વાશે? અવસર્પિણી કાળના પાંચમા આરાના અંતે સંવર્તક, મહાસંવર્તક વાયરો વાશે.
૨. પુષ્કરાવર્ત મેઘ કેટલા દિવસ વરસશે? તેને કારણે શું થશે? પુષ્કરાવર્ત મેઘ સાત દિવસ વરસશે. તેને કારણે ધરતીની ઉષ્ણતા દૂર થશે, ધરતી ઠંડી પડશે.
૩. હરિણૌગમૈષી દેવે ભગવાનને શું કહ્યું? હે સ્વામી ! તમે સારું જાણશો, હું તમારો ગર્ભ સાહરણ કરું છું.

૪. ઋષભદેવ ભગવાન અને મહાવીર સ્વામી કયા નક્ષત્રમાં મોકલે ગયા?

ઋષભદેવ ભગવાન અભિજિત નક્ષત્રમાં અને મહાવીર સ્વામી સ્વાતિ નક્ષત્રમાં મોકલે ગયા.

૫. ઉત્સર્પિણી કાળમાં બે પલ્લવનું આયુષ્ય કયાં હોય?

ઉત્સર્પિણી કાળમાં બે પલ્લવનું આયુષ્ય પાંચમા અને છટ્ઠા આરામાં હોય.

૬. અવસર્પિણીના પાંચમા આરામાં કઈ કઈ ગતિ હોય?

નારડી, તિર્યચ, મનુષ્ય અને દેવ.

૭. જુગલિયા મરણ પામે પછી તેના શરીરનું શું થાય છે?

જુગલિયાના ક્ષેત્રમાં ભૂમિની સ્નિગ્ધતાના કારણે શરીર ગળી જાય છે.

૮. દિવસ અને રાત કયાં અને શા માટે થાય છે?

દિવસ અને રાત અઢીઢીપમાં અને સૂર્ય અને ચંદ્ર ચલ હોવાને કારણે થાય છે.

૯. અવસર્પિણીનો પહેલો અને ઉત્સર્પિણીના ત્રીજા આરો બેસતા ધરતીની સરસાઈ કેવી હોય?

અવસર્પિણીનો પહેલો આરો બેસતા સાકર જેવી બે ઉત્સર્પિણીના ત્રીજા આરો બેસતા ધરતીની સરસાઈ સારી હોય.

૧૦. કાળચક્ર કયા ક્ષેત્રમાં હોય છે?

કાળચક્ર માત્ર પાંચ ભરત અને પાંચ ઈસ્વત એમ મનુષ્યના દશ ક્ષેત્રમાં જ હોય છે.

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૫)

૧. ઉત્સર્પિણીના બીજા આરામાં-..... પણ નહિ હોય. સાધુ-સાધ્વીજી

૨. હિંદુના રાજ્ય ઋદ્ધિવાળા અને રહેશે. અલ્પ, થોડા

૩. અવસર્પિણીના બીજા આરો બેસતા અવગાહના હોય. ૨ ગાઉ

૪. ના વિભાગને આરા કહે છે. કાળચક્ર

૫., ની દાઢ ઘણી થશે. ઉદર, સર્પાદિ

૬. અને નદીઓ રહેશે. ગંગા, સિંધુ

(૨) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો.

(૫)

૧. ઉત્સર્પિણીના ૨૪ મા તીર્થંકર શિલ્પકળા આદિ શિક્ષાઓ આપશે નહિ. સાચું.

૨. ગંગા નદીનો પટ કર યોજનનો રહેશે. ખોટું. ગંગા નદીનો પટ કરા યોજનનો રહેશે.

૩. ભરતના શસ્ત્રાગારમાં ચક્રવર્તન ઉત્પન્ન થયું. સાચું.

૪. શ્રાવકની ૧૧ પ્રતિમાઓ વિચ્છેદ જશે. જોટું. શ્રાવકની ૧૧ મી પ્રતિમા વિચ્છેદ જશે.

પ. સુમતિ કુલકરના સમયમાં મકાર દંડ હતો. જોટું. સુમતિ કુલકરના સમયમાં હકાર દંડ હતો.

(આ) કર્મપ્રકૃતિનાના આધારે લખો.

(૨૫)

(૧) વ્યાખ્યા લખો.

(૫)

૧. અવધિ જ્ઞાનાવરણીય : આત્મા દ્વારા રૂપી દ્રવ્યનું જે મર્યાદિત ચથાર્થ જ્ઞાન થાય તેને અવધિજ્ઞાન કહે છે.
તેના પર આવરણ તે અવધિજ્ઞાનાવરણીય.

૨. અપવર્તન : જીવના પરિણામને કારણે પૂર્વે બાંધેલા કર્મની સ્થિતિ અને અનુભાગને ઘટાડવા.

૩. રૂપ વિહીન : રૂપાણું શરીર ન મળે.

૪. પુરુષવેદ : જેના ઉદયથી પુરુષને સ્ત્રી સમાગમની ઇચ્છા થાય.

પ. સંઘાતન : જુદા જુદા શરીર બનાવવા માટે તે તે શરીર યોગ્ય પુદ્ગલો એકત્રિત થાય તે સંઘાતન છે.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં લખો.

(૧૦)

૧. પિંડ પ્રકૃતિ કોને કહે છે? ૯૩ પ્રકૃતિ કેવી રીતે થાય છે? તે લખો.

જે પ્રકૃતિના વિશેષ વિભાગ હોય તેને પિંડ પ્રકૃતિ કહે છે. ૧૪ પિંડ પ્રકૃતિ વિસ્તારથી ૭૫ પ્રકૃતિ, ૮ પ્રત્યેક પ્રકૃતિ, ત્રસ દશકની ૧૦ પ્રકૃતિ, સ્થાવર દશકની ૧૦ પ્રકૃતિ.

૨. મનુષ્યનું આયુષ્ય બાંધવાના કારણો લખો. અંતરાયની સ્થિતિ લખો.

૧) ભદ્ર પ્રકૃતિ, ૨) વિનય પ્રકૃતિ, ૩) સાનુકોશ : દયાભાવ રાખવાથી, ૪) અમત્સર : અહંકાર રહિત, તુચ્છતા રહિત હોય. અંતરાયની સ્થિતિ જઘન્ય અંતર્મૂર્ત ઉત્કૃષ્ટ ૩૦ કોડાકોડી સાગરોપમ.

૩. નિદ્રાના પ્રકાર કેટલા? કયા? કયા? આયુષ્ય કર્મનો અબાધાકાળ લખો.

નિદ્રાના પ્રકાર પાંચ ૧) નિદ્રા ૨) નિદ્રા નિદ્રા ૩) પ્રચલા ૪) પ્રચલા પ્રચલા ૫) થીણદ્વિ નિદ્રા.

આયુષ્ય કર્મને અબાધાકાળ નથી.

૪. પ્રત્યેક પ્રકૃતિ કેટલી છે? કઈ કઈ? માત્ર નામ લખો.

અગુરુલઘુ નામ, ઉપઘાત નામ, પરાઘાત નામ, ઉચ્છવાસ નામ, ઉઘોત નામ, આતાપ નામ, તીર્થંકર નામ, નિર્માણ નામ.

પ. અશાતા વેદનીય ભોગવવાના પહેલા ચાર કારણ અર્થ સહિત લખો.

૧) અમનોજ્ઞ શબ્દ : મનને ગમે નહિ તેવા શબ્દો સાંભળવા મળે ૨) અમોનજ્ઞ રૂપ : મનને અણગમતું રૂપ જોવા મળે ૩) અમનોજ્ઞ ગંધ : અણગમતી દુર્ગંધ સૂંઘવા મળે ૪) અમનોજ્ઞ રસ : મનને ન ગમતા રસ મળે.

(૨) બે શબ્દમાં જવાબ લખો.

(૫)

૧. કર્મ કોને અનુસરે છે? ક્રિયા કરવાથી શું બંધાય છે? કર્તા, કર્મ
૨. કયા કર્મની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ ૨૦ કોડાકોડ સાગરોપમ છે? નામ કર્મ, ગોત્ર કર્મ
૩. આત્માનો મૂળ ગુણ કયા કર્મએ ઢાંક્યો છે? જ્ઞાનાવરણીય કર્મ, દર્શનાવરણીય કર્મ
૪. સૌથી વધુ ભાગ અને સૌથી ઓછો ભાગ કયા કર્મને મળે છે? વેદનીય કર્મ, આયુષ્ય કર્મ
૫. મોહનીય કર્મના મુખ્ય પ્રકાર કયા છે? દર્શન મોહનીય, ચારિત્ર મોહનીય

(૩) ચોક્કસ વિકલ્પ પર ટીક કરો.

(૫)

૧. સંસારના કામ બહુ ગમે. (મોહનીય કર્મ, નામ કર્મ, વેદનીય કર્મ)
૨. બીજી વાર ગીત સાંભળવું ન ગમે : (અનિષ્ટ સ્વર, દુઃસ્વર, અકાંત સ્વર)
૩. બટેટાના જીવોને તડપાવે : (ઝૂંપણયાએ, દુકખણયાએ, પરદુકખણયાએ)
૪. ડાયાબીટીશના કારણે મીઠાઈ ખાઈ ન શકાય : (ભોગાંતરાય, લાભાંતરાય, ઉપભોગાંતરાય)
૫. આત્માને શુદ્ધ બનાવી સિદ્ધ બનાવી શકાય છે : (સંયમ, ધ્યાન, તપ)

(ઈ) સાધુ-સાધ્વીને ગોચરી વહોરાવવાની સમજણના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૫)

૧. પોતાના માટે કે વસ્તુ હોય તે જ વહોરાવવી. ખરીદેલ, લાવેલ
૨. ગોચરીના સમયે, કે ધોવા નહિ. આંગણું, ફળિયું, ફમ
૩. શ્રાવકે ના ત્યાગી થવું. રાત્રિભોજન
૪. ને સ્પર્શેલી વ્યક્તિ સૂઝતી કહેવાય છે. અચેત પદાર્થ
૫. વ્યક્તિએ પૂર્વક વહોરાવવું નહિ. અપંગ, પરિશ્રમ

[૧૦]

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. મુક્તિપદને ચોક્કસ કોણ બને છે?

અષ્ટ પ્રવચન માતાને શરણે જે સાધક પોતાનું જીવન સમર્પણ કરે છે તે મુક્તિપદને ચોક્કસ બને છે.

૨. કામદેવ શ્રાવક કાળ કરીને ક્યાં ગયા? ત્યાં કેટલું આયુષ્ય છે? સુધર્મ દેવલોકમાં. ચાર પલ્લવનું આયુષ્ય .

૩. તીર્થંકરના જન્મ વખતે કોણે કયો ઘંટ વગાડ્યો? હરિણગમૈષી દેવે સુધોષા ઘંટ વગાડ્યો.

૪. ઋષભદેવે બ્રાહ્મીને શું શીખવ્યું? સ્ત્રીઓને કેટલી કળા શીખવી?

ઋષભદેવે બ્રાહ્મીને જમણા હાથે ૧૮ પ્રકારની લિપિ શીખવી. સ્ત્રીઓને ૬૪ કળા શીખવી.

પ. ધર્મ કરતા ૧૪ વર્ષ પસાર થયા ત્યારે કામદેવે શું વિચાર કર્યો?

મારે હવે સંસારના કાર્યોથી નિવૃત્તિ લઈ લેવી જોઈએ.

૬. દ્રહ શેનાથી શોભતું હતું? તે શેનાથી પરિપૂર્ણ હતું? અનેક પ્રકારના કમળોથી, હંમેશાં શીતળ જળ

૭. સર્પના નેત્રો કેવા હતા? સર્પના નેત્ર વિષ અને રોષથી ભરેલા હતા.

૮. ઋષભદેવ ભગવાને કયું ચારિત્ર લીધું? તેમની સાથે કેટલા જણે દીક્ષા લીધી?

ઋષભદેવ ભગવાને સામાયિક ચારિત્ર લીધું. તેમની સાથે ૪૦૦૦ જણે દીક્ષા લીધી.

૯. કયો કાચજો બચી ગયો? જે કાચજો ઢાલમાંથી બહાર ન નીકળ્યો તે કાચજો બચી ગયો.

૧૦. ઋષભદેવ ભગવાનના કેટલા સાધ્વી અને કેટલી શ્રાવિકાઓ હતી?

ઋષભદેવ ભગવાનના ૩ લાખ સાધ્વી અને ૫૫૪૦૦૦ શ્રાવિકાઓ હતી.

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. આરાધિક હુઈને, કીધો ખેવો પાર, હુવા મોટા મુનિવર, નામ લિયા નિસ્તાર,

ધન્ય જિનપાલ મુનિવર, દોય ધમ્મા હુઆ સાધ, ગયા પ્રથમ દેવલોકે, મોક્ષ જાશે આરાધ.

૨. શ્રી જિન અંતરના, હુવા પાટ અસંખ્ય, મુનિ મુગતે પહોંચ્યા ટાળી કર્મના વંક.

ધન્ય કપિલ મુનિવર, નમિ નમું અણગાર, જેણે તત્ક્ષણ ત્યાગ્યો, સહસ્ર રમણી પરિવાર.

૩. વળી ખંધક સંન્યાસી, રાખ્યો ગૌતમ સ્નેહ, મહાવીર સમીપે, પંચ મહાવ્રત લેહ,

તપ કઠણ કરીને, ઝોંસી આપણી દેહ, ગયા અચ્યુત દેવલોકે, ચવી લેશે ભવ છેહ.

૪. વળી દારુક સારણ, સુમુખ દુમુખ મુનિરાય, વળી કુંવર અનાદરિ, ગયા મુક્તિ ગઢમાંચ,

વસુદેવના નંદન, ધન્ય ધન્ય ગજસુકુમાર, રૂપે અતિ સુંદર, કલાવંત વય બાળ.

૫. નંદાદિક તેરે, શ્રેણિક નૃપની નાર, સઘળી ચંદનબાળા પેં, લીધો સંચમ ભાર,

એક માત્ર સંથારે, પહોંચ્યા મુક્તિ મોઝાર, એ નેવું જણાનો, અંતગડમાં અધિકાર.

જય - જિનેન્દ્ર

- * PLEASE CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- * NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
- * TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
- * FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.